

The background of the cover is a photograph of a garden. In the foreground, there is a large bush with green and reddish-brown leaves. To the left is a tall, green hedge. In the background, a brick house with a white door and windows is visible, partially obscured by trees. A large, stylized yellow arrow points from the top right towards the bottom left, overlaid on the photograph. A grid of white plus signs is overlaid on the left side of the image.

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Bronkhorsterweg 33 te Steenderen

Rapportnummer 17-0239

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Bronkhorsterweg 33 te Steenderen

Augustus 2017

Rapportnummer: 17-0239

In opdracht van: Pouderoyen Compagnons

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: ing. K. Moonen & K.S. Haan MSc

Auteur: K.S. Haan MSc

Kwaliteitscontrole: ir. N. Arts-Smits

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Zorgplicht	3
1.4	Leeswijzer	4
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	9
3	Methode.....	10
4	Natuurwaarden	11
4.1	Beschermde gebieden.....	11
4.2	Beschermde soorten	13
4.2.1	Flora.....	13
4.2.2	Vlinders en libellen	13
4.2.3	Kevers en slakken	14
4.2.4	Vissen	14
4.2.5	Reptielen en amfibieën.....	15
4.2.6	Vogels.....	16
4.2.7	Zoogdieren.....	17
5	Conclusies	20
	Geraadpleegde bronnen	22

Bijlagen

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is voornemens om vier starterswoningen te realiseren op de locatie van een voormalige basisschoolgebouw, gelegen op de Bronkhorsterweg 33 te Steenderen. In verband met de ruimtelijke procedure is het noodzakelijk een quickscan flora en fauna uit te voeren. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

Vanaf 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt de drie voormalige wetten op het gebied van soort- en gebiedsbescherming; Boswet, Natuurbeschermingswet 1998 en Flora- en faunawet.

1.2 Doel

Het doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (wn) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Tevens heeft het onderzoek tot doel vast te stellen op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van dit onderzoek kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

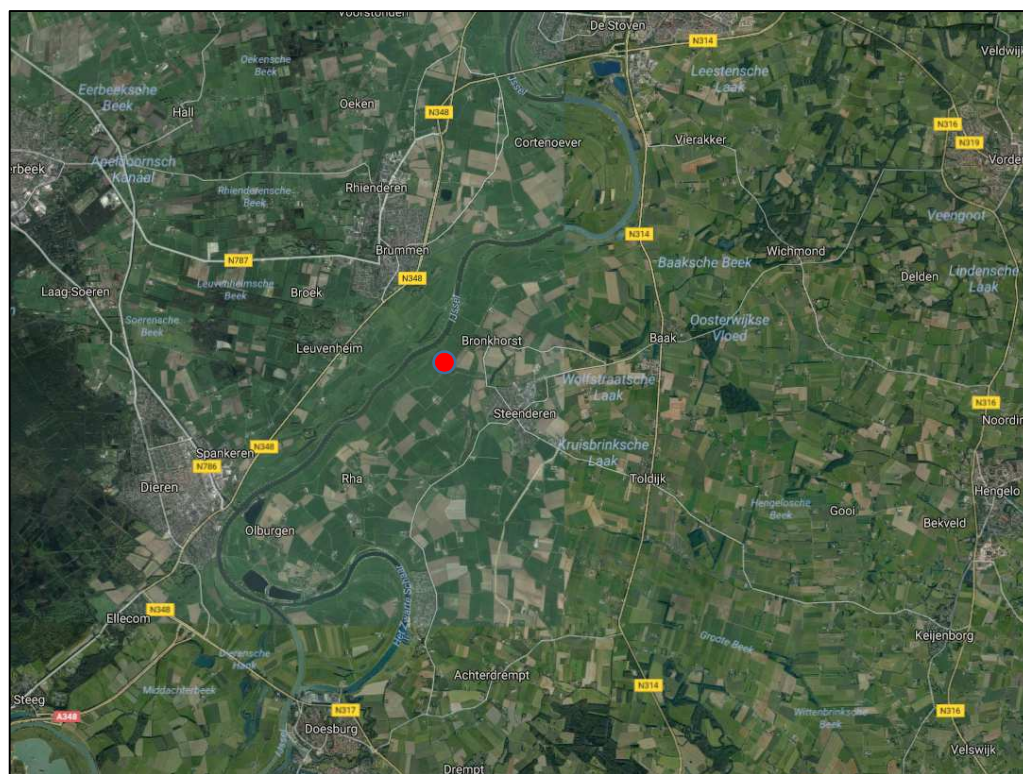
2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

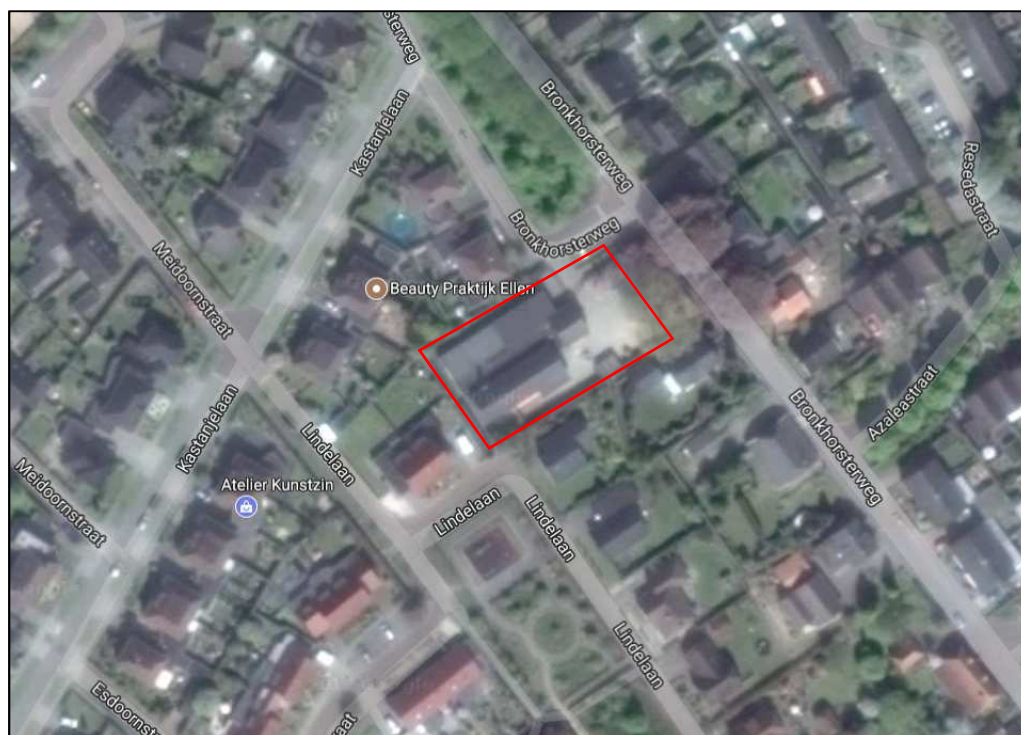
Het plangebied ligt aan de Bronkhorsterweg 33 te Steenderen. Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Steenderen. Aan de noordkant grenst het plangebied aan de Bronkhorsterweg en aan de zuidkant grenst het plangebied aan de Lindelaan. Voor de rest is het plangebied grotendeels omringd door bebouwing.

Het plangebied betreft een braakliggend stuk grond waar voorheen een basisschool stond. Het plangebied is omringd door enkele bomen en beukenhagen die slechts ten dele binnen het plangebied vallen.

De ligging van het plangebied in de ruimere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina's 7 en 8 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode stip) in de ruimere omgeving (bron: Google Maps)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (rood omlijnd) (bron: Google maps)

Foto 1: Plangebied (westzijde)

Foto 2: Haag (noordwestzijde)

Foto 3: Berk en hagen (zuidwestzijde)

Foto 4: Vegetatie in plangebied (westzijde)

Foto 5: Plangebied (midden)

Foto 6: Verlaten konijnenhol (noordingang)

Foto 7: Plangebied (oostzijde)

Foto 8: Te verwijderen zoete kers in plangebied (oostzijde)

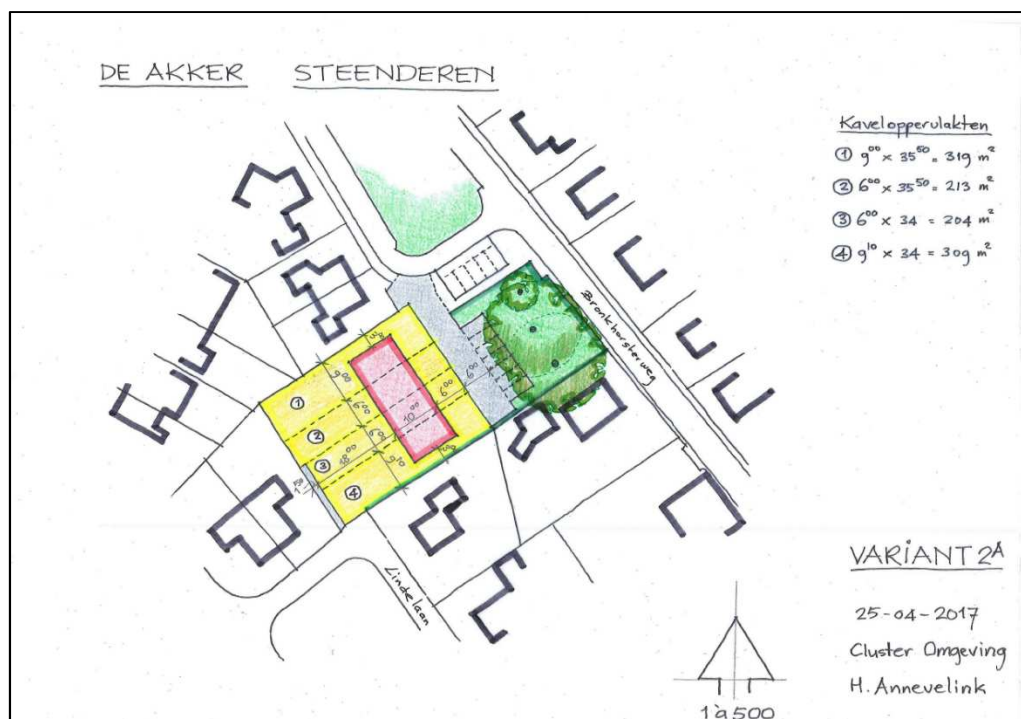
Foto 9: Vegetatie in plangebied (oostzijde)

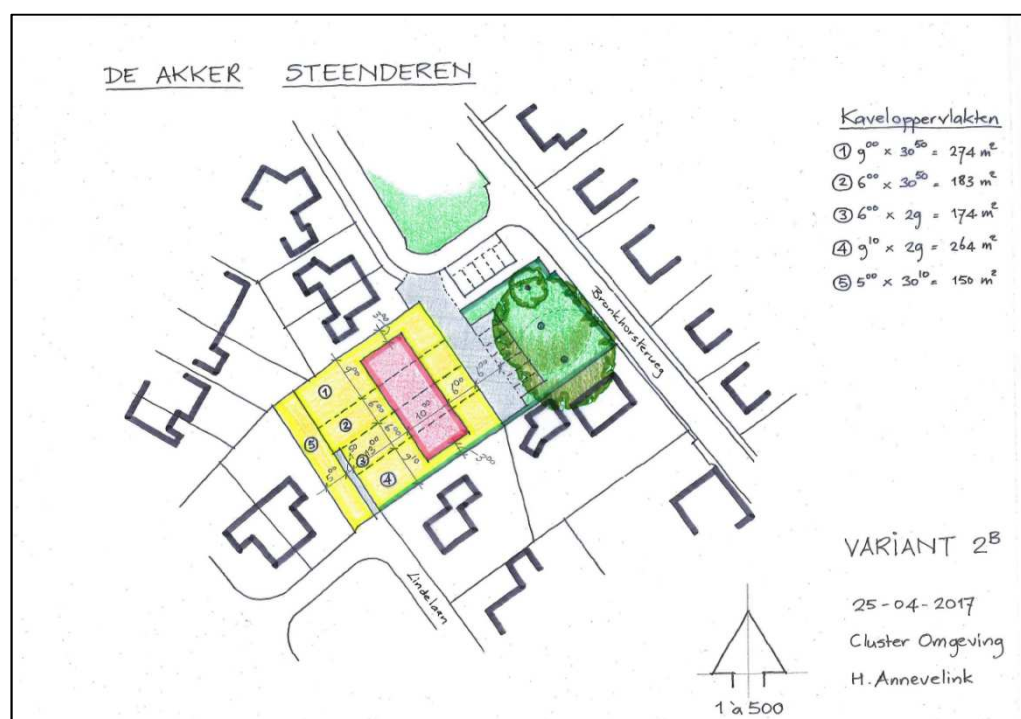
Foto 10: Haag (oostzijde)

2.2 Voorgenomen plannen

De initiatiefnemer is voornemens om vier starterswoningen te realiseren op de locatie van een voormalige basisschoolgebouw, gelegen op de Bronkhorsterweg 33 te Steenderen. De omvang van het onderzoeksgebied is circa 30 bij 70 meter, waarvan circa 30 bij 40 meter wordt bebouwd. Er zijn nog twee varianten voor de bebouwing in beeld, weergegeven in figuur 3 en 4.

Figuur 3. Voorgenomen plannen (variant 2A)

Figuur 4. Voorgenomen plannen (variant 2B)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), het dataloket van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM) en de websites Vlindernet.nl, Libellennet.nl, Waarneming.nl, Verspreidingsatlas.nl, Telmee.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken.

De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Een eenmalig veldbezoek is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van een eenmalig veldbezoek het voorkomen van soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 1 augustus 2017 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: bewolkt, droog, weinig wind (2 bft) en circa 20 °C.

4 Natuurwaarden

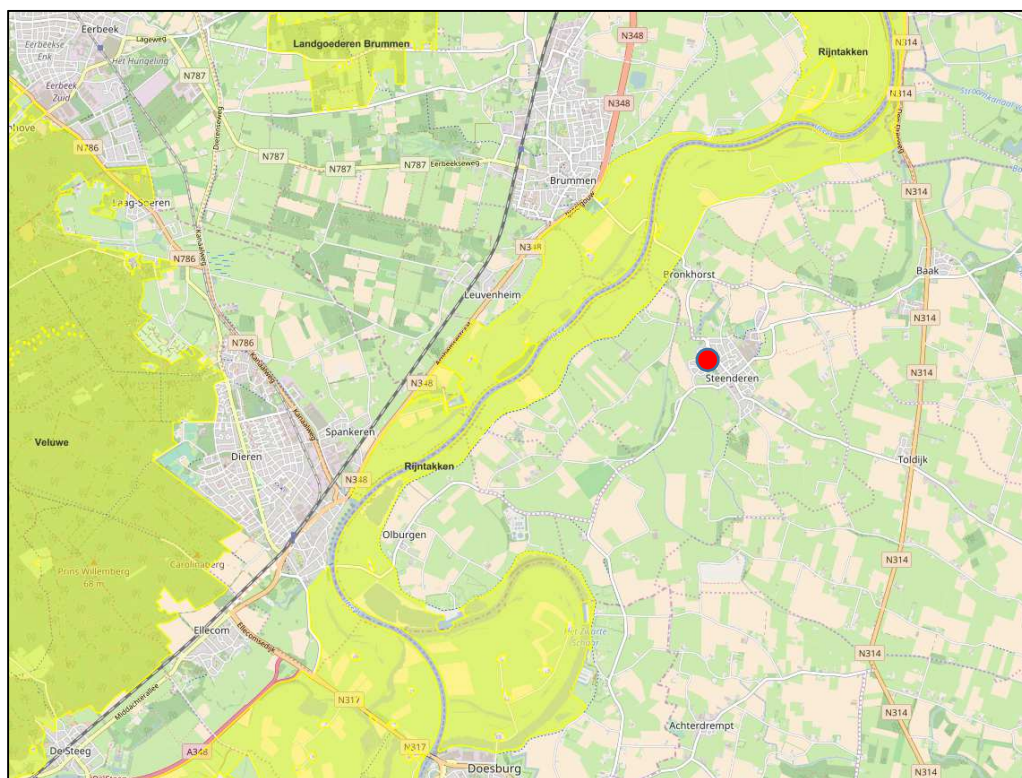
4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van Economische Zaken (EZ) blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op ongeveer 1 kilometer afstand ten noordwesten van het plangebied ligt, zie figuur 5. Dit betreft het Natura 2000-gebied Rijntakken.

Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de lokale en kleinschalige aard van de voorgenomen plannen is het uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op het Natura 2000-gebied.

Figuur 5. Ligging plangebied (rood vlak) ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (bron: <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>)

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; in de provincie Gelderland het Gelders Natuurnetwerk (GNN) genoemd) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

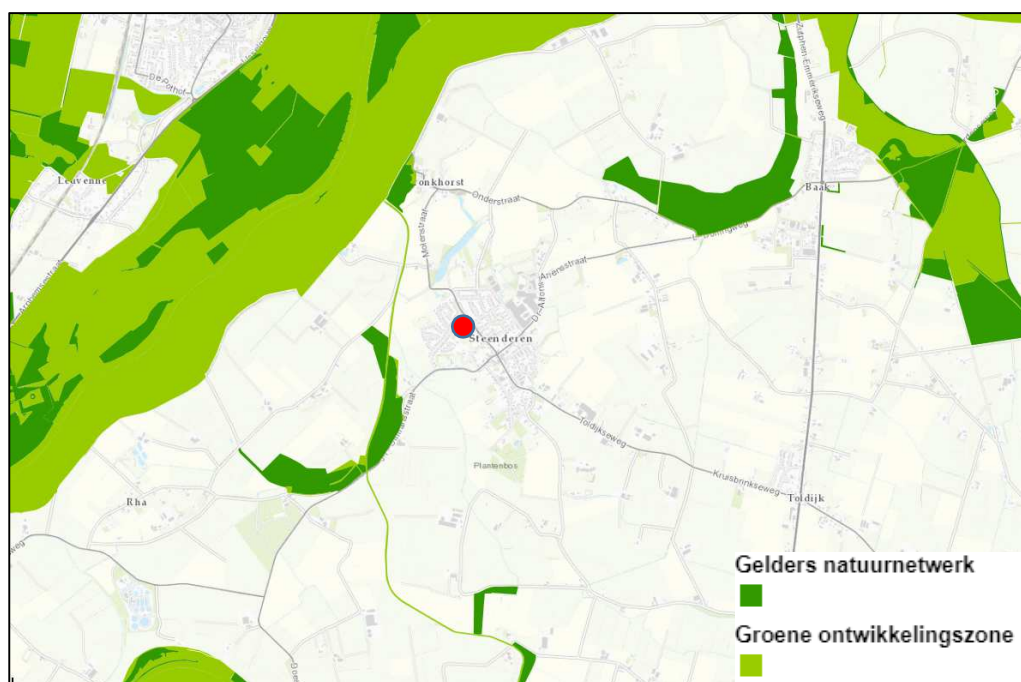
Uit de kernkwaliteitenkaart van de kaartenpagina op de website van de provincie Gelderland, blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van het GNN. Het dichtstbijzijnde natuurgebied dat behoort tot het GNN ligt langs de Groote Beek, 500 meter ten zuidwesten van het plangebied. De ligging van het GNN ten opzichte van het plangebied is weergegeven in figuur 6.

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het GNN. Gezien de (lokale) aard van de plannen binnen de bebouwde kom van Steenderen is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een negatief effect hebben op het nabijgelegen GNN.

Conclusie

Het is uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg zullen hebben op Natura 2000-gebieden en/of het GNN.

Figuur 6. Ligging plangebied (rode stip) ten opzichte van het Gelders Natuurnetwerk en groene ontwikkelingszones (bron: http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten)

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of mitigerende maatregelen nodig zijn.

4.2.1 Flora

Het plangebied bestaat voornamelijk uit kale grond en beukenhagen. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten waargenomen in het plangebied. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat binnen het plangebied geschikte biotopen voor beschermde plantensoorten ontbreken. Het is derhalve uit te sluiten dat binnen het plangebied beschermde plantensoorten voorkomen.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen is het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Dagvlinders van Nederland (Bos et al., 2006) blijkt dat tussen één en vijf kilometer van het plangebied de vlindersoorten grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder en sleedoornpage (alle §3.3 wn) voorkomen. Volgens deze bronnen komen op een afstand van vijf tot tien kilometer van het plangebied de beschermde vlindersoorten grote parelmoervlinder, grote vos en kommavvlinder (alle §3.3 wn) voor.

Uit het veldbezoek blijkt dat de aanwezigheid van de grote weerschijnvlinder, kleine ijsvogelvlinder, grote parelmoervlinder en kommavvlinder in het plangebied kan worden uitgesloten vanwege het ontbreken van geschikte biotopen en waardplanten.

Voor de sleedoornpage zijn met de aanwezigheid van twee zoete kersen in het plangebied waardplanten aanwezig. Echter vanwege het ontbreken van geschikt biotoop, als sleedoornstruwelen, houtwallen en bosranden, valt de aanwezigheid van deze soort in het plangebied uit te sluiten. Ook de grote vos kan de zoete kers gebruiken als waardplant. Een zeldzame standvlinder die met acuut uitsterven wordt bedreigd. De laatste jaren worden er gemiddeld ongeveer vijf exemplaren waargenomen, vermoedelijk zwervers uit het buitenland of vlinders van tijdelijke populaties (vlinderstichting.nl). Het leefgebied van de grote vos bestaat uit vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Ook zwervende individuen worden vooral in een bosrijke omgeving gevonden. Ondanks de aanwezigheid van twee grote platanen in het plangebied is het niet geschikt als leefgebied vanwege het ontbreken van geschikt biotoop.

Uit de gegevens van de NDFF en Libellenet.nl blijkt dat tussen één en vijf kilometer van het plangebied de libellensoort beekrombout (§3.2 wn) voorkomt. Uit de gegevens van de NDFF en Libellenet.nl blijkt dat tussen vijf en tien kilometer van het plangebied de libellensoort gevlekte witsnuitlibel (§3.2 wn) voorkomt.

Uit het veldbezoek blijkt dat in het plangebied geen geschikte biotopen aanwezig zijn voor het voorkomen van beekrombout en gevlekte witsnuitlibel. Door het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied is geen voortplantingsbiotoop voor libellen aanwezig. Hiermee kan de aanwezigheid van beschermde libellensoorten in het plangebied worden uitgesloten.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikte biotopen is het voorkomen van beschermde soorten vlinders en libellen in het plangebied uit te sluiten.

4.2.3 *Insecten en weekdieren*

Uit de bekende verspreidingsgegevens van beschermde houtkevers blijkt dat deze niet in de omgeving van het plangebied te verwachten zijn. Daarnaast vormt het plangebied geen geschikt leefgebied voor beschermde houtkeversoorten. Het voorkomen van beschermde houtkevers in het plangebied kan daarmee worden uitgesloten.

Beschermde waterkevers en de beschermde weekdieren platte schijfhoren en Bataafse stroommossel zijn afhankelijk van permanente wateren. In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Het voorkomen van beschermde waterkevers en weekdieren in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.

Conclusie

In het plangebied ontbreken geschikte biotopen voor beschermde soorten weekdieren en kevers. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 *Vissen*

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater is het uit te sluiten dat (beschermde) vissen voorkomen in het plangebied.

Conclusie

Vanwege het ontbreken van geschikt oppervlaktewater is het uit te sluiten dat (beschermde) vissoorten voorkomen in het plangebied.

4.2.5 Reptielen en amfibieën

Uit de gegevens van RAVON, 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers et al. 2009) en de NDFF blijkt dat binnen één kilometer van het plangebied de volgende beschermde amfibieënsoorten voorkomen: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker, bastaardkikker (alle §3.3 wn) en kamsalamander (§3.2 wn). Volgens deze bronnen komt op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde amfibiesoorten heikikker, knoflookpad, poelkikker en rugstreeppad (alle §3.2 wn) voor.

Doordat in het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig is, ontbreekt voortplantingshabitat voor amfibieën. Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater in het plangebied kan de aanwezigheid van kleine watersalamander en bastaardkikker worden uitgesloten.

Doordat geschikt biotoop in de nabije omgeving van het plangebied ontbreekt, is het voorkomen van kamsalamander en poelkikker in het plangebied uit te sluiten. Het plangebied en omgeving voldoet ook niet aan de habitateisen van de knoflookpad, die enkel in rivier- en beekdalen en akkers voorkomt. Ook de heikikker, een cultuurvliedende soort, heeft specifieke habitateisen die in en om het plangebied niet aanwezig zijn.

Het plangebied is momenteel ongeschikt als leefgebied voor de rugstreeppad, vanwege de harde, niet vergaafbare grond. Tijdens de werkzaamheden dient er echter rekening mee gehouden te worden dat de rugstreeppad geschikt geworden gebieden snel kan koloniseren. Het ontstaan van tijdelijke regenwaterplassen of de aanwezigheid van bergen los zand in het gebied tijdens de werkzaamheden kunnen het plangebied geschikt leefgebied maken voor de rugstreeppad. Dit dient derhalve te allen tijde te worden voorkomen.

Gewone pad en bruine kikker zijn minder kritische soorten ten aanzien van hun leefgebied en minder gebonden aan oppervlaktewater en kunnen het plangebied daarom mogelijk wel als landhabitat gebruiken.

Volgens de gegevens van RAVON, 'De amfibieën en reptielen van Nederland' (Creemers et al. 2009) en de NDFF komen op een afstand van één tot vijf kilometer van het plangebied de beschermde reptielensoorten hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang (alle §3.3 wn) en zandhagedis (§3.2 wn) voor.

Vanwege de geïsoleerde ligging binnen de bebouwde kom en het ontbreken van geschikte biotopen in het plangebied is het uit te sluiten dat de beschermde reptielsoorten hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang en zandhagedis in het plangebied voorkomen.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt om te dienen als landhabitat voor gewone pad en bruine kikker. De voorgenomen plannen hebben tot gevolg dat het land- en overwinteringshabitat van deze soorten kleiner wordt en dat mogelijk individuen worden gedood.

Mitigerende maatregelen

Voor de gewone pad en bruine kikker geldt in Gelderland een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het nemen van mitigerende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk voor deze soorten.

Momenteel is het plangebied ongeschikt als leefgebied voor de rugstreeppad. Echter, om het gebied niet tot geschikt leefgebied te laten ontwikkelen is het noodzakelijk om het ontstaan van tijdelijke regenwaterplassen in het plangebied te voorkomen en tijdens de werkzaamheden geen zandhopen in het plangebied onafgedekt achter te laten. Voor de rugstreeppad geldt namelijk geen vrijstelling van de Wet natuurbescherming.

Conclusie

De amfibiesoorten gewone pad en bruine kikker (beide §3.3 wn) gebruiken het plangebied mogelijk als leefgebied. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming.

Momenteel is het plangebied ongeschikt als leefgebied voor de rugstreeppad. Echter om het gebied niet tot geschikt leefgebied te laten ontwikkelen is het noodzakelijk om het ontstaan tijdelijke regenwaterplassen in het plangebied te voorkomen en tijdens de werkzaamheden geen zandhopen onafgedekt in het plangebied achter te laten. Voor de rugstreeppad (§3.2 wn) geldt geen vrijstelling van de Wet natuurbescherming.

4.2.6 *Vogels*

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor diverse vogelsoorten. De aanwezige hagen in het plangebied zijn hiervoor geschikt. Tijdens het veldbezoek zijn hierin merels waargenomen. Verder zijn in de omgeving van het plangebied kauw en Turkse tortel waargenomen. Er zijn tijdens het veldbezoek geen huismussen waargenomen. In de berk en kersen, die ten behoeve van de voorgenomen plannen worden verwijderd, zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageer- en broedgebied voor algemene vogelsoorten. Negatieve effecten op foerageergebied van vogels zijn redelijkerwijs uit te sluiten; in de directe omgeving van het plangebied is voldoende geschikt alternatief foerageer- en broedgebied aanwezig. Voor vogels geldt dat, indien exemplaren aan het broeden zijn, het verwijderen van bomen en beplanting niet kan plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Gedurende het broeden zijn de nesten van vogels en de functionele leefomgeving strikt beschermd.

Mitigerende maatregelen

Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Het broedseizoen

loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor vogels. De voorgenomen plannen zullen geen negatieve effecten hebben ten aanzien van foerageer- en/of broedgebied. Indien vogels aan het broeden zijn, kan het verwijderen van bomen en beplanting niet plaatsvinden zonder deze dieren te verstoren. Door bomen en struiken buiten het broedseizoen van vogels te verwijderen/snoeien wordt voorkomen dat negatieve effecten zullen optreden ten aanzien van algemeen voorkomende vogelsoorten. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens et al.1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, rosse vleermuis, bosvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, franjestaart, baardvleermuis, meervleermuis, Bechsteins vleermuis en vale vleermuis (alle §3.2 wn) voorkomen in de bredere omgeving van het plangebied.

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied geschikt is als foerageergebied voor vleermuizen. De te verwijderen bomen zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen, zie foto's 3 en 8. In deze bomen zijn geen holten of loshangend boomschors aanwezig. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in deze bomen is derhalve uit te sluiten.

Overige zoogdieren

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen een straal van een kilometer van het plangebied egel, konijn, steenmarter, vos, haas, ree, wezel, bunzing en hermelijn en diverse algemene muizensoorten (alle §3.3 wn) en otter (§3.2 wn) voorkomen. Op een afstand van een tot vijf kilometer van het plangebied komen volgens de NDFF bever (§3.2 wn), boommarter, das, edelhert, eekhoorn en wild zwijn (alle §3.3 wn) voor. Op een afstand van vijf tot tien kilometer van het plangebied komen volgens de NDFF damhert en waterspitsmuis (beide §3.3 wn) voor.

Tijdens het veldbezoek zijn geen (sporen van) vaste rust- en verblijfplaatsen van bovenstaande beschermde overige zoogdieren aangetroffen. Gezien de kenmerken en het gebruik van het plangebied kan het voorkomen van de otter, bever, boommarter, das, edelhert, eekhoorn, wild zwijn, damhert en waterspitsmuis binnen het plangebied worden uitgesloten. Voor steenmarter

kan het plangebied dienen als onderdeel van het grotere leefgebied. In het plangebied is geen verblijfplaats van steenmarter aangetroffen tijdens het veldbezoek.

Het plangebied kan wel (onderdeel van) het leefgebied vormen van een aantal algemene soorten grondgebonden zoogdieren: egel, konijn, vos en diverse algemene muizensoorten (alle §3.3 wn). Tijdens het veldbezoek is een oud verlaten konijnenhol waargenomen. Voor de overige in de omgeving voorkomende beschermde algemene grondgebonden zoogdieren (haas, ree, wezel, bunzing en hermelijn) is het plangebied niet geschikt als leefgebied.

Effectbeoordeling

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. In de nieuwe situatie zal het plangebied (deels) blijven fungeren als geschikt leefgebied. Ook in de directe omgeving blijft voldoende alternatief, even geschikt, foerageergebied behouden.

Mogelijk behoort het plangebied tot het leefgebied van een aantal grondgebonden zoogdieren van §3.3 wn; egel, konijn, vos en diverse algemene muizensoorten. De voorgenomen ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op deze soorten, doordat (een deel van het) leefgebied verdwijnt.

Het plangebied vormt mogelijk een onderdeel van het grotere leefgebied van de steenmarter. De voorgenomen ontwikkeling heeft geen negatief effect op de steenmarter. Steenmarters maken gebruik van een groot territorium en in de omgeving van het plangebied blijft voldoende geschikt leefgebied beschikbaar voor steenmarters.

Mitigerende maatregelen

De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen uit te voeren voor vleermuizen.

Het plangebied is voor een aantal algemene grondgebonden zoogdieren van §3.3 van de Wet natuurbescherming geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor deze soorten van §3.3 wn geldt in provincie Gelderland in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen uit te voeren voor deze zoogdiersoorten.

De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op de mogelijk in het plangebied voorkomende steenmarter (§3.3 wn). Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen uit te voeren voor deze zoogdiersoort.

Conclusie

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De voorgenomen ontwikkeling zal geen negatief effect hebben op de functie van het plangebied als foerageergebied. In de directe omgeving blijft echter voldoende alternatief, even geschikt, foerageergebied behouden. In de te verwijderen bomen binnen het plangebied zijn geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig.

Het plangebied is voor een aantal algemene grondgebonden zoogdieren van §3.3 van de Wet natuurbescherming geschikt als (onderdeel van hun) leefgebied. Voor deze soorten van §3.3 wn geldt in provincie Gelderland in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen uit te voeren voor deze zoogdiersoorten.

De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op de mogelijk in het plangebied voorkomende steenmarter (§3.3 wn).

5 Conclusies

Beschermde gebieden

Het is gezien de lokale en kleinschalige aard van de plannen en de relatief grote afstand tot beschermde gebieden redelijkerwijs uit te sluiten dat de voorgenomen plannen negatieve effecten tot gevolg zullen hebben op Natura 2000-gebieden en/of het NNN.

Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die beschermd zijn onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als broed- en foerageergebied voor vogels. In het plangebied en direct daar omheen blijft voldoende geschikt alternatief foerageer- en broedgebied aanwezig. De voorgenomen plannen hebben geen negatieve effecten tot gevolg ten aanzien van het foerageer- en broedgebied van vogels.

Als het verwijderen van bomen en struiken buiten het broedseizoen plaatsvindt, wordt voorkomen dat negatieve effecten optreden ten aanzien van broedende vogels. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot en met juli. In de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode voor het broedseizoen gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Negatieve effecten op het foerageergebied zijn uit te sluiten. In de te verwijderen bomen binnen het plangebied zijn geen mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig.

Om te voorkomen dat de rugstreeppad het plangebied koloniseert, dient voorkomen te worden dat tijdens bouwwerkzaamheden zandhopen of regenwaterplassen blijven liggen.

Soorten van paragraaf 3.3. van de Wet natuurbescherming

Mogelijk wordt het plangebied gebruikt door enkele beschermde grondgebonden zoogdieren (egel, konijn, vos, en diverse muizensoorten). De voorgenomen plannen hebben mogelijk een negatief effect op deze soorten. Voor deze soorten geldt in provincie Gelderland in het kader van ruimtelijke ontwikkeling een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen. Het is derhalve niet noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen.

De amfibiesoorten gewone pad en bruine kikker gebruiken het plangebied mogelijk als landhabitat. Voor deze amfibiesoort geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het nemen van mitigerende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk voor deze soorten.

De voorgenomen plannen zullen geen negatief effect hebben op de mogelijk in het plangebied voorkomende steenmarter.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Gewone pad & bruine kikker	§3.3 wn	Landhabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Grondgebonden zoogdieren	§3.3 wn	Leef- en foerageergebied	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Steenmarter	§3.3 wn	Leef- en foerageergebied	Nee	-	-
Vleermuizen	§3.2 wn	Foerageergebied	Nee	-	-
Vogels	§3.1 wn (nest niet jaarrond beschermd)	Foerageer- en broedgebied	Ja	Nee, op voorwaarde uitvoeren maatregelen	Verwijderen en/of snoeien van begroeiing buiten het broedseizoen

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken, Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt, versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx, 4-8-2017
- + NNN, bron: http://kaarten.gelderland.nl/viewer/app/thema_kernkwaliteiten, 4-8-2017
- + <http://www.netwerkecologischemonitoring.nl/dataloket>
- + Verordening natuurbescherming Gelderland, <https://www.gelderland.nl/Wet-Natuurbescherming-Beschermde-soorten-ontheffing>
- + Beschermde soorten NDFF: © NDFF - quickscanhulp.nl 26-07-2017 12:21:16
- + www.compendiumvoordeleefomgeving.nl
- + www.eis-nederland.nl
- + www.libellennet.nl
- + www.soortenbank.nl
- + www.telmee.nl
- + www.vlindernet.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn, §3.1;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt, §3.2;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven, §3.3.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wn)	Categorie 2 (§ 3.2 Wn)	Categorie 3 (§ 3.3 Wn)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden

zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechtings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpcedure uit het uitvoeren van een verslechtings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechtings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechting of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.